

ויתור על שירותי בריאות: מהם המניעים מאחורי התנהגות זאת?

פרופ' אביעד טור-סיני (מכללת עמק יזרעאל), ד"ר נטלי אוליצה (אוניברסיטת חיפה),
ד"ר חנאן אבו ג'בל (אוניברסיטת חיפה), גב' מרים גרינשטיין (אוניברסיטת חיפה),
פרופ' פרלה ורנר (אוניברסיטת חיפה)

רקע

בישראל, למרות שחוק ביטוח בריאות קובע כי המדינה אחראית למימון שירותי בריאות בסיסיים באמצעות סל הבריאות, **חלק ניכר מהתושבים מוותרים עליהם.**

מטרות

- לבחון את המוטיבציות העומדות מאחורי ההחלטה לוותר על שירותי בריאות.
- לבדוק האם מניעים אלה משתנים לפי הרקע התרבותי של האדם המוותר.

שיטה

מחקר איכותני באמצעות ראיונות עומק עם 34 אנשים בוגרים – יהודים (חילונים, חרדים, יוצאי ברה"מ לשעבר), וערבים; גיל ממוצע 45.1, רובם היו נשים (62%), נשואים (62%), 15 שנות לימוד בממוצע.

ממצאים

מוטיבציות משותפות לויתור

- סיבות מערכתיות (נגישות, מגבלות בירוקרטיות, עומס עבודה של הרופאים, עומס המתנה);
- סיבות אישיות (חוסר אמון, פחד והדחקה, סטיגמה);
- סיבות הקשורות לנגיף הקורונה (חשש להידבק, שירותים שנסגרו).

מוטיבציות יחודיות לקבוצה תרבותית מסוימת:

- קשיי שפה (ערבים ויוצאי ברה"מ לשעבר);
- קשיים טכנולוגיים (חרדים ויוצאי ברה"מ לשעבר);
- חוסר מודעות על התנהגויות בריאות (יוצאי ברה"מ לשעבר).

מסקנות

נדרשת מודעות מצד ראשי מערכת הבריאות ונותני השירותים למוטיבציות הכלליות העומדות מאחורי החלטת הויתור, אך גם לייחודיות לקבוצות בעלות רקע התרבותי שונה.